

BELGISCHE SENAAT.

VERGADERING VAN 26 APRIL 1910.

**Wetsvoorstel op de verzekering van reizigers tegen
ongevallen op spoorwegen, beheerd door den Staat.**

TOELICHTING.

Door de drukke exploitatie van onze spoorwegen, door den omvang der treinen en hunne snelheid zijn de ongevallen, die zich voordoen, zoo gewichtig dat zij soms wezenlijke rampen worden.

Het aantal ongevallen kan voorzeker worden verminderd, doch, welke verbeteringen er ook worden gebracht in de exploitatie, er kan niet worden gehoopt dat er geen ongevallen meer zullen voorkomen.

Het lot der reizigers zal steeds afhangen van een oogenblik van verstrooidheid bij een beampte.

De slachtoffers van spoorwegrampen worden niet steeds billijk vergoed : de eenen krijgen te veel, de anderen te weinig. Arme lieden die, wegens den blijkbaar ongeschikten toestand waarin zij verkeerden, geen rechtsvorderingen kunnen instellen noch hunne rechten kunnen verdedigen, zijn soms het slachtoffer van hen, wien zij hunne belangen toevertrouwen, en de haast om eene oplossing te erlangen zet hen ook aan, eene ontoereikende vergoeding aan te nemen.

Anderdeels gebeurt het dat de Staat zelf wordt bedrogen door sommige reizigers, die pijn en gebrekkelijkheid veinzen of het hun toegebrachte nadeel overdrijven.

Is het, ten slotte, waarlijk rechtvaardig dat, om het beginsel van verplichte vergoeding der schade te vrijwaren, aan twee reizigers, die zich bevonden in dezelfde rijtuigafdeeling, gelijke plaatskaartjes namen, denzelfden prijs betaalden en juist dezelfde wonden hebben, vergoedingen buiten alle verhouding werden verleend : enkele duizend franken aan den eenen en millioenen aan den anderen !

Billijkheidshalve zouden de betaalde prijzen moeten verschillen volgens het risico dat de exploitant loopt. Het is storend dat een zelfde tarief wordt toegepast voor vervoer dat een zeer verschillende aansprakelijkheid medebrengt.

Overigens, het beheer van de spoorwegen door den Staat mag worden beschouwd als een openbare dienst, die eene bijzondere wet zou billijken.

Men dient, eindelijk, den weg op te gaan, die is aangewezen door de wet op de vergoeding van arbeidsongevallen : de vergoeding zou eens voor al bepaald worden, zonder twist over de oorzaak of over de schade, daar de gevolgen van het ongeval zouden gerangschikt en berekend zijn op dezelfde wijze voor allen.

In het belang van de massa der reizigers, evenals in dit van den Staat dient de huidige toestand te worden gewijzigd.

Laten we eerst en vooral vaststellen, dat de reiziger, slachtoffer van een spoorwegongeval, zich vrijwillig daaraan blootstelde door plaats te nemen in een trein. Het risico is verbonden aan de wijze van vervoer. Men kan zich tegen dit risico verzekeren en de redematige oplossing wordt geleverd door de verzekering.

De verzekering moet algemeen zijn en de premie begrepen in den prijs van het plaatskaartje. Dit moet geen aanleiding geven tot eene tariefverhoging, want de gevolgen van de ongevallen zouden voor den Staat veeleer verminderen dan vermeerderen.

't Is een minimum van vergoeding dat door den prijs van het plaatskaartje moet verzekerd worden. Dit minimum moet ruimschoots worden vastgesteld, op zoodanige wijze dat de groote meerderheid der reizigers voldoening erlangen.

De minderheid, die zich uitzonderlijke vergoedingen wil verzekeren, moet eene bijkomende verzekering nemen.

De premiën daarvan zullen betrekkelijk gering zijn, want het getal reizigers is overgroot en het risico zeer klein.

Nu dient nog de toepassing te worden onderzocht.

Wat betreft de algemeene verzekering ten laste van den Staat, die de spoorwegen in bedrijf neemt, kan deze zijn eigen verzekeraar zijn. Het zou volstaan, bij het Departement van Financiën een bijzonder fonds in te stellen, dat in stand wordt gehouden door toelagen, regelmatig uitgetrokken op de Begroting van Spoorwegen. Aldus zou men vermijden dat de exploitatiekosten blootstaan, zooals thans, aan schielijke veranderingen. Wellicht wordt hiertegen aangevoerd dat men op die wijze het beginsel van het afsluiten van al de verzekeringen door den Staat zou huldigen en men hem eerlang zou vragen om ook verzekeringen op het leven en tegen brand af te sluiten.

Daarin zou ik geen kwaad zien, doch ik zou aannemen dat men zich wende tot onze Spaarkas, die, onder den waarborg van den Staat, reeds verzekeringen afsluit.

Voor de bijkomende verzekeringen moet het den reizigers volkomen vrij staan, zich te wenden tot Verzekeringsmaatschappijen. Doch voor den Staat is het plicht, hen in staat te stellen een volstrekten waarborg te

verwerven door de verzekeringskas, toegevoegd aan de Spaarkas, te machtigen tot het afsluiten van deze bijzondere verzekeringen, die men zeer gemakkelijk zal moeten kunnen aangaan in al de plaatsen des lands; men zal zich kunnen verzekeren voor ééne of meer maanden, één of meer jaren, doch de verzekering moet persoonlijk zijn, wil zij geen aanleiding geven tot misbruiken.

Men mag zich afvragen waarom de wet slechts van toepassing zou zijn op de Staatsspoorwegen. Dezelfde redenen waarom zij wordt voorgesteld, kunnen, naar het schijnt, gelden voor de concessiehoudende maatschappijen en zelfs worden uitgestrekt tot de buurtspoorwegen en de tramwegen. Zoo ik de strekking van mijn voorstel beperkte, dan was het opdat men het gemakkelijker zou aannemen.

PROSPER HANREZ.

WETSVOORSTEL.**ARTICLE PREMIER.**

Toute personne munie d'un billet régulier, voyageant sur le chemin de fer de l'Etat, est assurée à la Caisse d'assurance annexée à la Caisse générale d'Epargne et de Retraite sous la garantie de l'Etat.

Cette assurance dégage l'Etat de toute responsabilité en cas d'accident.

ART. 2.

Les soins médicaux et les fournitures pharmaceutiques faites à une personne blessée dans un accident sur le chemin de fer de l'Etat, ainsi que les frais d'hôpitaux ou de cliniques, sont réglés directement par la Caisse d'assurance d'après un tarif établi par arrêté royal.

ART. 3.

Toute personne blessée dans un dit accident reçoit de la Caisse d'assurance, pendant la période de traitement médical et à titre transitoire, une indemnité de quatre francs par jour à partir du jour de l'accident.

ART. 4.

Un arrêté royal établit un tarif des indemnités ou rentes à accorder aux victimes, à l'expiration de la période transitoire, sur la base d'une rente de 125 francs par mois pour une incapacité complète de travail.

EERSTE ARTIKEL.

Elke persoon, voorzien van een regelmatig plaatsbewijs, reizende op Staatsspoorweg, wordt verzekerd bij de Verzekeringskas, toegevoegd aan de Algemeene Spaar- en Lijfrentekas onder waarborg van den Staat.

Deze verzekering ontslaat den Staat van elke aansprakelijkheid wanneer een ongeval zich voordoet.

ART. 2.

De kosten voor geneeskundige zorgen en geneesmiddelen verstrekt aan een persoon, gewond bij een ongeval op den Staatsspoorweg, alsmede de kosten voor opneming in gasthuis of kliniek, worden rechtstreeks geregeld door de Verzekeringskas, volgens een bij koninklijk besluit vastgesteld tarief.

ART. 3.

Elke persoon, gewond bij zoo een ongeval, ontvangt van de Verzekeringskas, zoolang hij door den geneesheer wordt behandeld en voorloopig, eene vergoeding van vier frank per dag, te rekenen van den dag waarop het ongeval plaats had.

ART. 4.

Een koninklijk besluit bepaalt een tarief voor de vergoedingen of renten, aan de slachtoffers toe te kennen, bij het einde van het overgangstijdperk, op den voet van 125 frank per maand voor eene volledige arbeidsonbewaamheid.

ART. 5.

En cas de décès de la victime, les frais funéraires sont supportés par la Caisse d'assurance.

ART. 6.

Un arrêté royal fixe le taux de la rente à servir aux personnes vivant du travail de la victime décédée ainsi que les conditions dans lesquelles la rente est accordée. L'ensemble des rentes pour les ayants droit d'une même victime ne peut dépasser 1,500 francs annuellement.

ART. 7.

Aucune indemnité n'est due à celui qui a provoqué intentionnellement l'accident dont il a été victime ni à ses ayants droit.

ART. 8.

Le montant des indemnités dues pendant la période transitoire est liquidé par la Caisse d'assurance dans le délai d'un mois.

Le montant des autres indemnités est arrêté et liquidé dans le délai d'un an.

ART. 9.

Le fait d'avoir reçu les sommes allouées ne peut être invoqué par l'État comme une fin de non-recevoir faisant obstacle à ce que les ayants droit fassent valoir judiciairement une contestation contre les décisions prises par l'administration de la Caisse.

Ces décisions peuvent toujours être révisées d'après les modifications

ART. 5.

Ingeval van overlijden van het slachtoffer, worden de begrafenis-kosten betaald door de Verzekeringskas.

ART. 6.

Een koninklijk besluit bepaalt het bedrag der rente te betalen aan de personen levende van den arbeid van het overleden slachtoffer, alsmede de omstandigheden waaronder de rente wordt verleend. Voor de rechthebbenden van een zelfde slachtoffer mag het gezamenlijk bedrag der renten 1,500 frank per jaar niet overschijden.

ART. 7.

Geene vergoeding is verschuldigd aan hem die het ongeval, waarvan hij het slachtoffer is, opzettelijk heeft verwekt, en evenmin aan zijne rechthebbenden.

ART. 8.

Het bedrag van de voor het overgangstijdperk verschuldigde vergoedingen wordt door de Verzekeringskas uitgekeerd binnen den termijn van ééne maand.

Het bedrag van de verdere vergoedingen wordt vastgesteld en uitbetaald binnen den termijn van één jaar.

ART. 9.

De omstandigheid, dat de toegekende sommen werden getrokken, kan door den Staat niet worden aangevoerd als grond tot niet-ontvankelijkverklaring, belettende dat de rechthebbenden een eisch tegen de beslissingen, door het Beheer der kas genomen, in rechten doen gelden.

Deze beslissingen kunnen altijd worden herzien naar gelang van de

qu'aura subies la situation des ayants droit. S'il y a eu décision judiciaire, elle ne pourra être modifiée, à défaut du consentement des intéressés, que par une décision nouvelle émanant du même juge ou du même tribunal que la décision dont on réclame la modification.

Si la contestation n'est pas en état de recevoir immédiatement une solution définitive, les juges peuvent toujours allouer des indemnités provisionnelles.

ART. 10.

La prime annuelle à payer par l'Etat à la Caisse d'assurance est proportionnelle au montant total des recettes encaissées pour le transport des voyageurs.

Les crédits nécessaires sont portés au budget des chemins de fer.

ART. 11.

La Caisse d'assurance est chargée de l'assurance supplémentaire que réclameraient des personnes voyageant sur les chemins de fer de l'Etat.

Cette assurance peut être contractée au mois ou à l'année.

Un arrêté royal déterminé le tarif des primes à payer et organise le service d'assurance de façon que toute personne puisse y recourir dans toutes les localités possédant un bureau de poste.

PROSPER HANREZ.

veranderingen in den toestand der rechthebbenden. Bestaat er eene gerechtelijke beslissing, dan kan deze, bij gebreke van de toestemming der belanghebbenden, slechts worden gewijzigd door eene nieuwe beslissing uitgaande van denzelfden rechter of van dezelfde rechtbank die heeft uitgebracht de beslissing welke men wil doen wijzigen.

Is het geschil niet vatbaar voor eene onmiddellijke eindoplossing, dan kunnen de rechters altijd voorloopige vergoedingen toekennen.

ART. 10.

De jaarlijksche premie, door den Staat aan de Verzekeringskas te betalen, is geëvenredigd aan het gezamenlijk bedrag der ontvangsten gedaan voor het vervoer der reizigers.

De noodige kredieten worden gebracht op de begrooting van spoorwegen.

ART. 11.

De Verzekeringskas is belast met de bijkomende verzekering welke mocht worden aangevraagd door personen reizende op Staatsspoorwegen.

Deze verzekering wordt aangegaan voor ééne maand of voor één jaar.

Een koninklijk besluit bepaalt het tarief der te betalen premiën en richt den dienst der verzekering derwijze in, dat elke persoon daartoe zijne toevlucht kan nemen in al de plaatsen waar een postkantoor bestaat.

SÉNAT DE BELGIQUE.

SÉANCE DU 26 AVRIL 1910.

Proposition de Loi sur l'Assurance des voyageurs contre les accidents des chemins de fer exploités par l'Etat.

DEVELOPPEMENTS.

L'exploitation intensive de nos chemins de fer, l'importance des trains et leur vitesse, donnent aux accidents qui surviennent une importance qui revêt parfois le caractère de véritables catastrophes.

Certes, le nombre des accidents pourra se réduire, mais, quels que soient les perfectionnements apportés dans l'exploitation, on ne peut espérer les voir disparaître.

Toujours le sort des voyageurs dépendra d'un instant de distraction de la part d'un agent.

Les victimes des accidents ne sont pas toujours équitablement indemnisées : les unes reçoivent trop, d'autres trop peu. Les pauvres gens, se trouvant dans des conditions d'infériorité manifeste pour soutenir des procès et défendre leurs droits, sont parfois victimes de ceux à qui ils ont confié leurs intérêts et la hâte d'obtenir une solution leur fait aussi accepter des indemnités insuffisantes.

D'autre part, il arrive que l'Etat est lui-même exploité par certains voyageurs qui simulent des douleurs et des infirmités ou qui exagèrent le dommage qui leur a été causé.

Enfin, est-il vraiment juste que, pour sauvegarder le principe de l'obligation de réparer le dommage causé, on accorde à deux voyageurs se trouvant dans le même compartiment, ayant pris le même billet, payé le même prix et reçu exactement les mêmes blessures, des indemnités hors de toute proportion : quelques milliers de francs pour l'un, des millions de francs pour l'autre !

En toute équité, les prix payés devraient varier d'après le risque couru par l'exploitant. Il est choquant qu'un même tarif soit appliqué pour des transports entraînant des responsabilités très différentes.

On peut, d'ailleurs, considérer l'exploitation des chemins de fer par l'Etat comme un service public, qui justifierait une législation spéciale.

Il s'agit, enfin, d'entrer dans la voie tracée par la loi sur la réparation des accidents du travail en établissant le forfait, sans discussion sur la

cause ou le dommage, les conséquences des accidents étant classées et tarifées également pour tous.

Dans l'intérêt de la masse des voyageurs, comme dans l'intérêt de l'Etat, il y a lieu de modifier la situation existante.

Tout d'abord, constatons que le voyageur, victime d'un accident de chemin de fer, s'y est volontairement exposé en prenant place dans un train. Le risque est inhérent au mode de transport. On peut s'assurer contre ce risque et c'est dans l'assurance que se trouve la solution rationnelle.

L'assurance doit être générale et la prime être comprise dans le prix du billet. Cela ne doit pas entraîner un relèvement des tarifs, car les conséquences des accidents pour l'Etat, loin d'être augmentées, seront amoindries.

C'est un minimum d'indemnité que doit assurer le prix du billet. Ce minimum doit être largement établi, de telle façon que la grande majorité des voyageurs obtienne satisfaction.

Quant à la minorité qui veut s'assurer des indemnités exceptionnelles, elle devra recourir à une assurance supplémentaire.

Les primes en seront relativement légères, car le nombre des voyageurs est énorme et le risque très faible.

Il reste à examiner les questions d'application.

En ce qui concerne l'assurance générale, à charge de l'Etat exploitant, celui-ci peut être son propre assureur. Il suffirait d'instituer, au département des Finances, un fonds spécial alimenté par des subsides portés régulièrement au budget de l'exploitation des chemins de fer. On éviterait ainsi que les frais d'exploitation ne soient exposés comme aujourd'hui à de brusques variations. On objectera peut-être que ce serait s'engager dans la voie de toutes les assurances par l'Etat et que l'on ne tarderait pas à lui demander d'assurer sur la vie et contre les incendies.

Je n'y verrais pas un mal, en ce qui me concerne, mais j'admettrais que l'on ait recours à notre Caisse d'Épargne placée sous la garantie de l'Etat et qui, déjà, fait des opérations d'assurance.

Quant aux assurances supplémentaires, les voyageurs doivent avoir la liberté complète de s'adresser à des Compagnies d'assurance. Mais le devoir de l'Etat est de leur permettre d'obtenir une garantie absolue en autorisant la Caisse d'assurance annexée à la Caisse d'Épargne, à accepter ces assurances spéciales, qui devront être rendues très facilement réalisables dans toutes les localités du pays; on pourra s'assurer pour un ou plusieurs mois, pour une ou plusieurs années, mais l'assurance doit être personnelle sous peine de donner lieu à des abus.

On peut se demander pourquoi la loi ne s'appliquerait qu'aux seuls chemins de fer de l'Etat. Les mêmes considérations qui la font proposer peuvent, semble-t-il, pour la plupart s'appliquer aux Compagnies concessionnaires et s'étendre même aux chemins de fer vicinaux et aux tramways. Si j'ai restreint la portée de ma proposition, c'est afin de la rendre plus facilement admissible.

PROSPER HANREZ.

PROPOSITION DE LOI.

ARTICLE PREMIER.

Toute personne munie d'un billet régulier, voyageant sur le chemin de fer de l'Etat, est assurée à la Caisse d'assurance annexée à la Caisse générale d'Epargne et de Retraite sous la garantie de l'Etat.

Cette assurance dégage l'Etat de toute responsabilité en cas d'accident.

ART. 2.

Les soins médicaux et les fournitures pharmaceutiques faites à une personne blessée dans un accident sur le chemin de fer de l'Etat, ainsi que les frais d'hôpitaux ou de cliniques, sont réglés directement par la Caisse d'assurance d'après un tarif établi par arrêté royal.

ART. 3.

Toute personne blessée dans un dit accident reçoit de la Caisse d'assurance, pendant la période de traitement médical et à titre transitoire, une indemnité de quatre francs par jour à partir du jour de l'accident.

ART. 4.

Un arrêté royal établit un tarif des indemnités ou rentes à accorder aux victimes, à l'expiration de la période transitoire, sur la base d'une rente de 125 francs par mois pour une incapacité complète de travail.

EERSTE ARTIKEL.

Elke persoon, voorzien van een regelmatig plaatsbewijs, reizende op Staatsspoorweg, wordt verzekerd bij de Verzekeringskas, toegevoegd aan de Algemeene Spaar- en Lijfrentekas onder waarborg van den Staat.

Deze verzekering ontslaat den Staat van elke aansprakelijkheid wanneer een ongeval zich voordoet.

ART. 2.

De kosten voor geneeskundige zorgen en geneesmiddelen verstrekt aan een persoon, gewond bij een ongeval op den Staatsspoorweg, alsmede de kosten voor opneming in gasthuis of kliniek, worden rechtstreeks geregeld door de Verzekeringskas, volgens een bij koninklijk besluit vastgesteld tarief.

ART. 3.

Elke persoon, gewond bij zoo een ongeval, ontvangt van de Verzekeringskas, zolang hij door den geneesheer wordt behandeld en voorloopig, eene vergoeding van vier frank per dag, te rekenen van den dag waarop het ongeval plaats had.

ART. 4.

Een koninklijk besluit bepaalt een tarief voor de vergoedingen of renten, aan de slachtoffers toe te kennen, bij het einde van het overgangstijdperk, op den voet van 125 frank per maand voor eene volledige arbeidsonbekwaamheid.

ART. 5.

En cas de décès de la victime, les frais funéraires sont supportés par la Caisse d'assurance.

ART. 6.

Un arrêté royal fixe le taux de la rente à servir aux personnes vivant du travail de la victime décédée ainsi que les conditions dans lesquelles la rente est accordée. L'ensemble des rentes pour les ayants droit d'une même victime ne peut dépasser 1,500 francs annuellement.

ART. 7.

Aucune indemnité n'est due à celui qui a provoqué intentionnellement l'accident dont il a été victime ni à ses ayants droit.

ART. 8.

Le montant des indemnités dues pendant la période transitoire est liquidé par la Caisse d'assurance dans le délai d'un mois.

Le montant des autres indemnités est arrêté et liquidé dans le délai d'un an.

ART. 9.

Le fait d'avoir reçu les sommes allouées ne peut être invoqué par l'Etat comme une fin de non-recevoir faisant obstacle à ce que les ayants droit fassent valoir judiciairement une contestation contre les décisions prises par l'administration de la Caisse.

Ces décisions peuvent toujours être révisées d'après les modifications

ART. 5.

Ingeval van overlijden van het slachtoffer, worden de begrafenis-kosten betaald door de Verzekeringskas.

ART. 6.

Een koninklijk besluit bepaalt het bedrag der rente te betalen aan de personen levende van den arbeid van het overleden slachtoffer, alsmede de omstandigheden waaronder de rente wordt verleend. Voor de rechthebbenden van een zelfde slachtoffer mag het gezamenlijk bedrag der renten 1,500 frank per jaar niet overschijden.

ART. 7.

Geene vergoeding is verschuldigd aan hem die het ongeval, waarvan hij het slachtoffer is, opzettelijk heeft verwekt, en evenmin aan zijne rechthebbenden.

ART. 8.

Het bedrag van de voor het overgangstijdperk verschuldigde vergoedingen wordt door de Verzekeringskas uitgekeerd binnen den termijn van ééne maand.

Het bedrag van de verdere vergoedingen wordt vastgesteld en uitbetaald binnen den termijn van één jaar.

ART. 9.

De omstandigheid, dat de toegekende sommen werden getrokken, kan door den Staat niet worden aangevoerd als grond tot niet-ontvankelijkverklaring, belettende dat de rechthebbenden een eisch tegen de beslissingen, door het Beheer der kas genomen, in rechten doen gelden.

Deze beslissingen kunnen altijd worden herzien naar gelang van de

qu'aura subies la situation des ayants droit. S'il y a eu décision judiciaire, elle ne pourra être modifiée, à défaut du consentement des intéressés, que par une décision nouvelle émanant du même juge ou du même tribunal que la décision dont on réclame la modification.

Si la contestation n'est pas en état de recevoir immédiatement une solution définitive, les juges peuvent toujours allouer des indemnités provisionnelles.

ART. 10.

La prime annuelle à payer par l'Etat à la Caisse d'assurance est proportionnelle au montant total des recettes encaissées pour le transport des voyageurs.

Les crédits nécessaires sont portés au budget des chemins de fer.

ART. 11.

La Caisse d'assurance est chargée de l'assurance supplémentaire que réclameraient des personnes voyageant sur les chemins de fer de l'Etat.

Cette assurance peut être contractée au mois ou à l'année.

Un arrêté royal détermine le tarif des primes à payer et organise le service d'assurance de façon que toute personne puisse y recourir dans toutes les localités possédant un bureau de poste.

PROSPER HANREZ.

veranderingen in den toestand der rechthebbenden. Bestaat er eene gerechtelijke beslissing, dan kan deze, bij gebreke van de toestemming der belanghebbenden, slechts worden gewijzigd door eene nieuwe beslissing uitgaande van denzelfden rechter of van dezelfde rechtbank die heeft uitgebracht de beslissing welke men wil doen wijzigen.

Is het geschil niet vatbaar voor eene onmiddellijke eindoplossing, dan kunnen de rechters altijd voorloopige vergoedingen toekennen.

ART. 10.

De jaarlijksche premie, door den Staat aan de Verzekeringskas te betalen, is geëvenredigd aan het gezamenlijk bedrag der ontvangsten gedaan voor het vervoer der reizigers.

De noodige kredieten worden gebracht op de begroting van spoorwegen.

ART. 11.

De Verzekeringskas is belast met de bijkomende verzekering welke mocht worden aangevraagd door personen reizende op Staatsspoorwegen.

Deze verzekering wordt aangegaan voor ééne maand of voor één jaar.

Een koninklijk besluit bepaalt het tarief der te betalen premiën en richt den dienst der verzekering derwijze in, dat elke persoon daartoe zijne toevlucht kan nemen in al de plaatsen waar een postkantoor bestaat.